

Sprawozdanie z seminarium naukowego w Obrzycku (27–28 czerwca 2018 r.)

DOI: 10.14746/bhw.2018.38.17

Seminarium naukowe poświęcone warsztatowi badawczemu współczesnego historyka wychowania w Obrzycku jest organizowane dorocznie pod koniec roku akademickiego przez Zakład Historii Wychowania UAM WSE w Poznaniu pod kierownictwem prof. dr. hab. Wiesława Jamrożka. Tradycyjnie spotkaniu przyświeca jeden temat wiodący, wokół którego wygłaszane są referaty oraz toczą się dysputy. W tym roku dwudniowe seminarium odbyło się w terminie 27–28 czerwca 2018, zaś hasłem przewodnim wydarzenia było: „Dzieje edukacji w czasopiśmiennictwie pedagogicznym”. W seminarium wzięli udział pracownicy Zakładu Historii Wychowania WSE UAM oraz zaproszeni goście z ośrodków badawczych z całej Polski.

Uroczyste otwarcie seminarium odbyło się 27 czerwca o godzinie punkt 15:00. Prof. zw. dr. hab. Wiesław Jamrozek oficjalnie przywitał przybyłych gości oraz otworzył spotkanie. Następnie głos zabrali zaproszeni goście oraz pracownicy Zakładu Historii Wychowania WSE UAM w Poznaniu, prezentując swoje dotychczasowe dokonania, jak i snując plany na najbliższe lata, wspominając o już zakończonych grantach badawczych, jak i tych dopiero co uzyskanych.

Pierwsza z referatami wystąpiła prof. dr. hab. Justyna Gulczyńska (UAM), opowiadając o „Polskich czasopismach z zakresu historii wychowania”. Przedstawiła w nim rozmaite ogólnopolskie czasopisma naukowe, w tym jedne z najstarszych czasopism poświęconych dziejom edukacji: „Przegląd Historyczno-Oświatowy” ukazujący się od roku 1947 do czasów obecnych oraz „Rozprawy z Dziejów Oświaty” wydawane z przerwami od 1958 r. po dziś dzień. Korzystając z niebywałej okazji, iż na sali obrad przebywał redaktor naczelny jednego z wyżej wymienionych czasopism – prof. dr. hab. Witold Chmielewski (Akademia Ignatianum), zabrał on głos uzupełniający, skupiając się na historii „Przeglądu Historyczno-Oświatowego”. Profesor przybliżył zebrany historię periodyku oraz zwrócił uwagę na fakt, że od początku w czasopiśmie wyznaczono następujące działy: rozprawy, materiały, recenzje (które nadal funkcjonują w PHO z drobnymi zmianami).

Po krótkiej przerwie głos zabrał dr. hab. Krzysztof Ratajczak (UAM), prezentując referat zatytułowany: „Indeksowanie czasopism”. Uczestnicy seminarium mieli dzięki temu wystąpieniu możliwość zgłębienia tematu związanego z bazami danych oraz oceną czasopism naukowych. Dr. hab. Krzysztof Ratajczak (UAM) w swojej mowie skupił szczególną uwagę na kwestii liczby cytowań według Web of Science i indeksie H. Niemniej istotną kwestią poruszoną przez prelegenta, była pozycja czasopism humanistycznych w światowych bazach danych, która wywołała ożywioną dysputę wśród uczestników seminarium.

Dr Tomasz Fetzki (reprezentujący Łużycką Szkołę Wyższą w Żarach) wygłosił referat pt.: „Czasopismo jako źródło badań nad narodzinami polskiej pedagogiki specjalnej”, wieniący pierwszy dzień obrad podczas seminarium naukowego w Obrzycku. Doktor zwrócił uwagę na z jednej strony niedostatek gruntownych badań naukowych z zakresu początków polskiej pedagogiki specjalnej, zaś z drugiej na ogromną potrzebę zajęcia się jej dziejami, bazując chociażby na źródłach, czyli artykułach z czasopism z przełomu XIX i XX w. Aczkolwiek, jak sam zaznaczał, jest to żmudna praca wymagająca zebrania szczątkowych informacji rozproszonych w dziennikach i periodykach wspomnianego okresu.

Seminarium naukowe daje możliwość wymiany doświadczeń oraz różnych spojrzeń na dane zagadnienie. Tak było i w tym przypadku. Po wystąpieniach uczestnicy seminarium debatowali pod kierunkiem prof. J. Gulczyńskiej (UAM) i prof. W. Jamrożka (UAM) nad czasopismami jako źródłem historycznym, a także wypowiedzieli się na temat współczesnych czasopism związanych z historią wychowania oraz ich miejscem w obecnym świecie nauki. Rozważania dotyczyły zarówno poszczególnych wystąpień, kiedy przekazano cenne uwagi zarówno prelegentom, jak i przybierały formę bardziej uniwersalistyczną, z której mogli czerpać wszyscy uczestnicy. Przykładowo prof. dr hab. Edyta Głowacka-Sobiech (UAM) zwróciła uwagę na wyjątkową rolę kobiet w kształtowaniu się pedagogiki specjalnej na ziemiach polskich i w Polsce. Natomiast dr hab. Krzysztof Ratajczak wskazał na wieloaspektowy charakter punktacji współczesnych czasopism naukowych, w tym w szczególności związanych tematycznie z historią wychowania.

Kolejny punkt programu stanowiła promocja książek pracowników Zakładu Historii Wychowania WSE UAM, jak i najnowszych publikacji z zakresu historii wychowania (wydanych w roku 2017 i 2018). Prezentacji dokonali dr Mikołaj Brenk (UAM) oraz dr Konrad Nowak-Kluczyński (UAM). Wśród wielu publikacji wybrali oni następujące pozycje: *Wielkopolska i Wielkopole w dziejach polskiej edukacji* (pod redakcją Edyty Głowackiej-Sobiech i Katarzyny Kabacińskiej-Luczak), zbiór źródeł do dziejów wychowania XVI–XVII oraz XVIII w. Doroty Żołędź-Strzelczyk i Małgorzaty M. Kowalczyk, publikację pt. *Zachować dla przyszłości. Sprawy szkolnictwa i oświaty w przekazie prasowym XX i pierwszych lat XXI wieku* (pod redakcją Iwonny Michalskiej i Grzegorza Michalskiego), książkę pt. *Obrazki do dziejów oświaty w Wielkopolsce Wschodniej* (Piotra Gołdyna), książkę nt. *Dojrzałość i dojrzewanie* (Ewy Kubiak-Szymborskiej, Dariusza Zająca, Ewy Krause, Moniki Nawrot-Borowskiej), opracowanie pt. *Pedagogika harcerskiego wychowania* (Bogusława Śliwerskiego) i oprócz tego wiele innych. Pierwszy dzień obrad zakończył się spotkaniem integracyjnym uczestników przy ognisku.

W drugim dniu seminarium uczestnicy kontynuowali dysputy nad zagadnieniami podjętymi w pierwszym dniu obrad. Ponadto wskazano ogromną wartość, jaką daje seminarium „Warsztat badawczy współczesnego historyka wychowania” oraz wsparło idee kontynuacji spotkań w kolejnych latach.

Anna Wojewoda